

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 010-01/13-24/ EPA 1500-VI
Ljubljana, 13. 3. 2014

Gospod
Janko Veber
predsednik
Državnega zbora Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 9. izredni seji 13. 3. 2014, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C), ki ga je Državni zbor sprejel na 22. redni seji 6. 3. 2014, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C).

Obrazložitev:

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C) (EPA 1500-VI), ki ga je Državni zbor sprejel na 22. redni seji dne 6. marca 2014, se med drugim širi krog zavezancev po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja. Žal pa se je v času zakonodajnega postopka v drugi in tretji obravnavi izkazalo, da posamezna določila zakona - v delu zagotavljanja javnosti in odprtosti - ne sledijo namenu in ciljem zakona v celoti, in sicer glede javne objave podatkov oziroma informacij, ki so neposredno povezane s »slabimi krediti«, ki so bili preneseni na družbo za upravljanje terjatev bank (v nadaljevanju: DUTB). V ta del bi morali biti vključeni tudi tisti slabi krediti bonitetnih skupin D in E, ki niso bili preneseni na slabo banko, temveč ostajajo v teh bankah v državni lasti. Pri slabih kreditih gre za ogromno finančno in družbeno škodo in za dejanja, ki so resno ogrozila slovenski bančni sistem.

Državni svet je na svoji 13. seji 11. decembra 2013 obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C) in predlog zakona tudi podprl. V razpravi je Državni svet soglašal s predlaganimi rešitvami, ki bi po vzoru sodobnih držav prek dviga stopnje transparentnosti pri sklepanju poslov pripomogle k bolj učinkovitemu upravljanju s premoženjem in finančnimi sredstvi poslovnih subjektov pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava, predvsem gospodarskih družb v lasti države.

V obravnavi na seji Državnega sveta so bili izraženi pomisleki o zagotavljanju konkurenčnosti na trgu, vendar je bilo zagotovljeno, da bodo rešitve pripomogle tudi k vzpostavitvi konkurenčnih pogojev na trgu, predvsem za male in srednje velike gospodarske družbe, ki želijo konkurirati gospodarskim družbam pod prevladujočim vplivom države ali samoupravnih

lokalnih skupnosti in z vidika preostalih gospodarskih družb, ki delujejo na trgu, ustvarile in krepile bolj celovito konkurenčno poslovno okolje.

Skozi zakonodajni postopek v Državnem zboru v drugi in tretji obravnavi pa so se odprla številna vprašanja glede javne dostopnosti za osnovne podatke o slabih kreditih, ki se vodijo kot tvegane postavke, ne glede na to, ali so bili preneseni na DUTB ali ne.

Dejansko gre pri tem vprašanju za tehtanje med transparentnostjo in morebitno poslovno škodo, ki naj bi jo morda utrpeli gospodarski subjekti v lasti Republike Slovenije. Državni svet meni, da v tem primeru prevlada javni interes, ker obsežna dokapitalizacija bank, pri kateri obstajajo slabi krediti z denarjem davkoplačevalcev, prenos slabih kreditov na slabo banko in nadaljnje poslovanje dokapitaliziranih bank ter DUTB predstavljajo izredne gospodarske razmere, ki terjajo visoko mero transparentnosti. Nesporno pa je oziroma bi morala biti transparentnost nujni predpogoj za izkaz odgovornega in preverljivo zakonitega in skrbnega ravnanja.

Slednje predstavlja tudi bistvo za doseg zaupanja javnosti v navedene ukrepe, v Vlado Republike Slovenije, Banko Slovenije in ne nazadnje tudi v »slabo banko«.

V ZDIJZ-C bi morala biti sprejeta rešitev, ki bi vzpostavila pravno podlago za javno objavo podatkov, tudi tistih slabih kreditov bonitetnih skupin D in E, ki niso bili preneseni na DUTB, temveč ostajajo v bankah, ki so v državni lasti. Pri slabih kreditih gre za ogromno finančno in družbeno škodo in za dejanja, ki so resno ogrozila slovenski bančni sistem. Ker bodo davkoplačevalke in davkoplačevalci iz svojih žepov plačali za to, da se bo bančni sistem vzpostavil nazaj, nesporno obstaja prevladujoč javni interes za razkritje določenih podatkov v zvezi s slabimi krediti. Davkoplačevalke in davkoplačevalci imaj(m)o pravico izvedeti, katera so tista podjetja, ki so dejansko dolžniki vseh davkoplačevalcev v Republiki Sloveniji, za kakšne višine kreditov gre in na kakšni podlagi so jim bili ti odobreni.

Bolj primerno bi bilo, da bi se krog zavezancev po ZDIJZ-C razširil tako, da bi bili javnosti poleg podatkov iz kreditnih map slabih kreditov, ki bodo prenesene na DUTB, dostopni tudi podatki slabih kreditov, ki so po mednarodnih bančnih standardih razvrščeni v bonitetni skupini D in E (plačevanje obveznosti z zamudo nad 90 dni), in niso bili preneseni na DUTB. Državni svet meni, da bi morale postati prosto dostopne informacije tudi o slabih kreditih, ki še niso bili preneseni na DUTB.

Pri slabih kreditih gre za enormno finančno škodo, gre za pravi krater v slovenskem finančnem sistemu, in za dejanja, ki so resno ogrozila slovenski bančni sistem. Davkoplačevalke in davkoplačevalci so zaradi dokapitalizacij zainteresirani za javno objavo, zato obstaja prevladujoč javni interes za razkritje določenih podatkov v zvezi s slabimi krediti bank, če so predmet ukrepov države ali Banke Slovenije za krepitev stabilnosti finančnega sistema, ali pa so predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. To je še pomembneje zato, ker so bila v dokapitalizacijo bank vložena ogromna finančna sredstva, zato je nujna transparentnost delovanja, in sicer ne le DUTB, temveč tudi dokapitaliziranih bank samih. Te morajo v prihodnosti nujno zagotoviti učinkovito delovanje in smotrno porabo sredstev. Nobenega stvarnega razloga ni, da bi razlikovali med slabimi krediti, ki so bili preneseni na DUTB, in tistimi, ki sodijo v enako slabo bonitetno skupino (D in E skupino), in niso bili preneseni na DUTB.

Pri tem se sledi določbam Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/2013) glede opredelitve »kredita neplačnika«. Predmetna uredba med pomeni izrazov, ki jih opredeljuje v 2. členu v 4. točki določa, da je »neplačnik« pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima značilnost dolžnika, katerega finančna sredstva ali prevzete obveznosti se skladno s sklepom, ki ureja ocenjevanje izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic in ki je izdan na podlagi zakona, ki ureja bančništvo, razvrščajo v skupino D

ali E oziroma ki so se pri skrbnem pregledu aktive banke, izvedenem v skladu z morebitnimi navodili Evropske komisije ali Evropske centralne banke, obravnavali kot krediti neplačnikov. Gre za kredite, ki so po mednarodnih bančnih standardih razvrščeni v bonitetni skupini D in E (plačevanje obveznosti z zamudo nad 90 dni), in niso bili preneseni na DUTB.

Državni svet meni, da morajo postati prosto dostopne informacije tudi slabi krediti, ki še niso bili preneseni na DUTB ob zavedanju, da je v zvezi z zgoraj navedenim potrebno tehtanje med transparentnostjo in morebitno poslovno škodo, ki naj bi jo morda utrpeli gospodarski subjekti v lasti Republike Slovenije. Vsekakor je v navedenem primeru, ko gre za ogromna sredstva davkoplačevalk in davkoplačevalcev, ki so bila vložena v dokapitalizacijo bank, zelo pomembno, da se zagotovi preglednost poslovanja oziroma delovanja DUTB in tudi dokapitaliziranih bank samih. V konkretnem primeru prevlada javni interes. S tem bo zagotovljena tudi odgovornost in zakonitost ravnanja odgovornih v dokapitaliziranih bankah, čemur v preteklosti žal nismo bili priča.

Zaradi vsega navedenega, še posebej pa zaradi tega, ker je treba zagotoviti visoko mero transparentnosti poslovanja, ne le DUTB, temveč tudi dokapitaliziranih bank in posledično tudi odgovornost ter zakonitost in skrbnost ravnanja odgovornih v DUTB ter v dokapitaliziranih bankah, Državni svet Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-C). Tudi zato, da se zmanjšajo tveganja za možnosti zlorab, korupcije in klientelizma, čemur smo bili priča v preteklosti - z odobritvijo slabih kreditov; kar je tudi pripeljalo do kraterja v slovenskem finančnem sistemu.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega zbora je bil določen državni svetnik Janko Požežnik.

Mitja Bervar
predsednik